

9. 02. 2022

www.dnevnik.si

Stran/Termin:

Naslov: Jubilej zibelke sodobnega vinogradništva

Naklada:

Avtor: Tomaž Klipšteter

Površina/Trajanje: 1,00

Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI ČLANEK

Gesla: MREŽA RUK

LINK

Sodobno zasnovana muzejska postavitve na najslovitejši vinogradniški posesti na Štajerskem je prva v seriji mariborskih obeležij 200. obletnice prihoda nadvojvode Janeza na Meranovo in v Maribor. »Tukaj, na Meranovem, je zibelka sodobnega vinogradništva,« je bil včeraj ponosen Branko Kramberger, dekan Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru. V Vrhovem Dolu v okolici Maribora so 200. obletnico vzpostavitve vinogradniške posesti nadvojvode Janeza zaznamovali z odprtjem hibridne muzejske postavitve. »Klasični način razstavljanja zgodovinskega gradiva smo dopolnili z novimi tehnologijami,« je sodobni koncept opisal Zoran Poznič iz mreže **RUK**, ki je razstavo udeležila v sodelovanju s kulturnim društvom Kibla, in sicer pod okriljem projekta Nevidni Maribor. »Stare, pozabljene ali skrite zgodbe predstavljamo na način, ki je blizu tudi mladim generacijam.« Johann Baptist Josef Fabian Sebastian (1782–1859), vnuk cesarice Marije Terezije, je leta 1822 kupil propadajočo, približno 15 hektarjev veliko kmetijo v Pekrskih gorah pod Pohorjem. Posest je poimenoval Johannisberg. Ime, po katerem je znano danes, je dobilo po Janezovem sinu, grofu Francu Meranskem. Kmetija avstro-ogrskega princa je po temeljiti prenovi postala nekakšno romarsko središče vseh, ki jih je zanimalo sodobno vinogradništvo najvišjega kakovostnega razreda. Na Meranovem je bil namreč prvi sodobno zasnovani vinograd v regiji. Trte niso bile posajene vsepovprek, kot je bilo običajno, temveč v ravnih vrstah. In vsako sorto so sadili posebej, da je bilo pozneje mogoče vina med sabo tudi primerjati. »Nadvojvoda je dal zasaditi tedaj najboljše sorte vinske trte, ki so še danes temelj sodobnega vinogradništva,« je opomnil dekan Kramberger. Poslanstvo nadvojvode nadaljuje mariborska univerza Meranovo si je leta 1830 prišel ogledat Janezov brat, avstrijski cesar Franc I. s soprogo Karolino Avgusto. Nadvojvoda si je želel, da bi bila njegova posest za zgled vsem vinogradnikom v deželi. Znanje je širokogrudno pustil prenašati naprej vsakemu, ki je pokazal zanimanje. A tudi drugače si je prizadeval za razvoj štajerskega vinogradništva. Že leta 1819 je oživil ugaslo štajersko kmetijsko družbo s sedežem v Gradcu, leta 1832 je bila v Hrastju pri Pekrah ustanovljena prva vinogradniška šola, vinograd na Meranovem pa je postal referenčni študijski vrt za pisanje večletne terenske raziskave, ki danes pomeni vrhunec ampelografske znanosti tistega časa in prostora. Za mednarodno širjenje ugleda štajerskega vinogradništva so poskrbele ustekleničene polnitve vin. Johannisberger rizling je leta 1855 prejel oceno o prvovrstnosti vina na veliki mednarodni razstavi kmetijskih, industrijskih in umetnostnih izdelkov v Parizu. Poslanstvo nadvojvode Janeza danes nadaljuje Univerza v Mariboru. Kmetijska fakulteta ima na Meranovem infrastrukturni center za raziskavo, razvoj vinogradništva in vinarstva. Poudarek raziskovalnega dela sega na področje preizkušanja novih sort vinske trte, ki so odporne proti boleznim, tam izvajajo tudi genetsko identifikaciji avtohtonih sort. Fakulteta je uredila gensko banko za trto, ki trenutno obsega več kot 450 različnih genotipov.